

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2358

Vragen van het lid **Boswijk** (CDA) aan de Minister-President en de Minister van Buitenlandse Zaken over *de omstrede verkiezingsuitslag in Venezuela* (ingezonden 7 augustus 2024).

Antwoord van Minister **Veldkamp** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 28 augustus 2024). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 2241

Vraag 1

Kunt u aangeven welke landen, regeringen en internationale organisaties tot nu toe de kandidaat van de oppositie in Venezuela – Edmundo González Urrutia – hebben erkend als de legitiem verkozen president van Venezuela?¹

Antwoord 1

De verkiezingen op 28 juli jl. waren voor de presidentstermijn 2025–2031, de inauguratie is voorzien op 10 januari 2025. Landen gebruiken verschillende formuleringen met betrekking tot de uitslag. Tot nu toe refereren Panama en Peru aan de heer González als *president-elect*, Ecuador stelt dat hij de legitieme winnaar is van de verkiezingen. Veel andere landen in de regio gebruiken bewoordingen die erop duiden dat González de meeste stemmen haalde en de verkiezingen lijkt te hebben gewonnen. Ook het Koninkrijk der Nederlanden, de Europese Unie en de Verenigde Staten gebruiken deze formulering.

Vraag 2

Bent u op de hoogte van de inhoud van het «onweerlegbare bewijs» dat de oppositie de verkiezingen in Venezuela heeft gewonnen waarover de Minister van Buitenlandse Zaken van de Verenigde Staten zegt te beschikken?²

¹ Alberto News, 30 juli 2024, «Perú reconoce a Edmundo González como presidente electo de Venezuela, según su canciller (Detalles)» (<https://bitlyanews.com/internacionales/peru-reconoce-a-edmundo-gonzalez-como-presidente-electo-de-venezuela-segun-su-canciller-detalles/>)

² AD, 2 augustus 2024, «VS: «Onweerlegbaar bewijs» voor verkiezingswinst oppositie Venezuela, partijleider vreest voor leven» (<https://www.ad.nl/buitenland/vs-onweerlegbaar-bewijs-voor-verkiezingswinst-oppositie-venezuela-partijleider-vreest-voor-leven-a7ea1768/>)

Antwoord 2

Al op de verkiezingsdag zelf ontstond twijfel over de mate van transparantie ten aanzien van de resultaten. Nicolas Maduro werd door de Nationale Kiesraad uitgeroepen als winnaar zonder dat hiervoor het gebruikelijke bewijsmateriaal met uitdraaien van stemcomputers werd geleverd. De EU, veel landen in de regio en de VS hebben aangegeven dat zonder dit bewijs de winst van Maduro niet kan worden erkend. De oppositie heeft ruim 80 procent van de stemresultaten openbaar gemaakt via verzamelde uitdraaien van de stemcomputers.

Vraag 3

Deelt u de mening van de regering van de Verenigde Staten dat het hier om onweerlegbaar bewijs gaat? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Onafhankelijke experts wijzen op de betrouwbaarheid van de door de oppositie beschikbaar gestelde data. Ook het rapport van de technische verkiezingsexperts van de Verenigde Naties die aanwezig waren tijdens de verkiezingen stelt op basis van een analyse van een deel van de documenten dat het lijkt te gaan om authentieke documenten.³

Vraag 4

Waarom kiezen Nederland en de Europese Unie (EU) er op dit moment nog niet voor om de winst van de oppositie expliciet te erkennen?⁴

Antwoord 4

Het Koninkrijk der Nederlanden wil bijdragen aan de totstandkoming van een duurzaam onderhandelingsproces ten behoeve van herstel van democratie en rechtsstaat in Venezuela. Het Koninkrijk en de EU gebruiken daarom zorgvuldige formuleringen die bijdragen aan dit doel. De formulering van het Koninkrijk en de EU dat het er sterk op lijkt dat oppositiekandidaat González de meeste stemmen haalde en dat het er volgens de openbare uitdraaien van stemcomputers op lijkt dat hij de verkiezingen heeft gewonnen sluiten aan bij de formuleringen van belangrijke partners in de regio.

Vraag 5

Hoe lang mag wat u betreft de Nationale Kiesraad van Venezuela de officiële stemgegevens achterhouden voordat de EU tot expliciete erkenning van de verkiezingswinst van de oppositie over moet gaan?⁵

Antwoord 5

Zie het antwoord op vraag 4.

Vraag 6

Heeft u kennisgenomen van de verklaring van de Minister van Buitenlandse Zaken van de Verenigde Staten, waarin hij afsluit met «We fully support the process of re-establishing democratic norms in Venezuela and stand ready to consider ways to bolster it jointly with our international partners»?⁶

Antwoord 6

Ja.

³ Interim_Report_PoE_Venezuela_090824.pdf (un.org)

⁴ Joint Declaration on Venezuela, 3 augustus 2024 (<https://www.governo.it/en/articolo/joint-declaration-venezuela/26426>)

⁵ AD, 5 augustus 2024, «EU: Zonder bewijs kan verkiezingswinst Maduro in Venezuela niet worden erkend» (<https://www.ad.nl/buitenland/eu-zonder-bewijs-kan-verkiezingswinst-maduro-in-venezuela-niet-worden-erkend~a2010e04/>)

⁶ Amerikaanse Ambassade in Brazilië, 1 augustus 2024, «Assessing the Results of Venezuela's Presidential Election» (<https://br.usembassy.gov/assessing-the-results-of-venezuelas-presidential-election/>)

Vraag 7

Op welke wijze kunnen internationale partners wat u betreft samenwerken om het proces van herstel van democratische normen in Venezuela te versterken? Is wat u betreft het opleggen van sancties hiervoor een optie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

De internationale gemeenschap kan het meest effectief bijdragen aan herstel van democratie en rechtsstaat en een einde aan mensenrechtenschendingen als zij gezamenlijk optrekt. Landen in Latijns-Amerika, de VS, het VK en Canada zijn hierbij de belangrijke partners van de EU. Ik sprak daarom telefonisch met mijn Braziliaanse en Colombiaanse collega over de situatie. De Minister-President sprak met de Braziliaanse president over Venezuela. Tijdens de informele Raad Buitenlandse Zaken van 29 augustus zal ik bepleiten dat de EU zich maximaal blijft inzetten voor de terugkeer naar democratie en rechtsstaat in Venezuela en een einde aan mensenrechtenschendingen.

Sinds 2017 heeft de EU restrictieve maatregelen ingevoerd als gevolg van het democratisch verval en ernstige mensenrechtenschendingen in Venezuela. Het gaat om een wapenembargo, een EU-inreisverbod en de bevroering van tegoeden van 54 individuen. De restrictieve maatregelen zijn 13 mei jl. verlengd tot 10 januari 2025, de datum van de inauguratie van de president.

Vraag 8

Bent u bereid zich binnen EU-verband en samen met andere internationale partners in te zetten voor sancties of andere maatregelen richting (de regering en/of kiesraad van) Venezuela? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Op dit moment is het instellen van aanvullende Europese restrictieve maatregelen niet aan de orde. De inzet van de internationale gemeenschap is gericht op het komen tot een onderhandelingsproces ter bevordering van herstel van de democratie.

Vraag 9

Op welke wijze kunnen Nederland en de EU de oppositie in Venezuela ondersteunen en versterken? Bent u bereid zich hiervoor in te zetten?

Antwoord 9

Het Koninkrijk zet zich in voor herstel van democratie en rechtsstaat waarbij er een einde dient te komen aan de mensenrechtenschendingen in Venezuela. Dit gebeurt op verschillende manieren. In 2021 werd het Koninkrijk gevraagd als waarnemer/begeleider bij het onderhandelingsproces tussen het Maduro-regime en de Venezolaanse oppositie dat uiteindelijk leidde tot het Barbados-akkoord dat de modaliteiten van de presidentsverkiezingen regelde. Tevens ondersteunt de Nederlandse ambassade in Caracas verschillende projecten die gericht zijn op mensenrechten en democratie. Het kabinet heeft een actieve inbreng tijdens Europese discussies over het Venezuela-beleid en zet zich in voor zo veel mogelijk gezamenlijk optrekken van de EU met landen in Latijns-Amerika, de VS, het VK en Canada. Ik ben voornemens deze rol te continueren.